

T.C. M. M. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ

99-3176

T.B.M.M.

GRUP İÇYÖNETMELİĞİ

YER 99-3176

YIL

CLT

KSM

KOP

DEM 99-7616

T.B.M.M. KODU

MİLLİYETÇİ HAREKET

PARTİSİ

T B M M

GRUP İÇYÖNETMELİĞİ

T B M M Basımevi

Haziran - 1999

Hadiye
511155

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kuruluş ve İlkeler

Amaç

MADDE 1. — Bu içyönetmelik; Milliyetçi Hareket Partisi'nin TBMM'de yürüteceği yasama çalışmalarını belli bir düzen ve etkili biçimde yürütmesini sağlamak, parti grubunun görev ve yetkilerini, sorumluluklarını, organlarını ve oluşumunu, çalışma yöntemlerini düzenler.

Kuruluş

MADDE 2. — Milliyetçi Hareket Partisi TBMM Grubu, partili milletvekillerinden oluşur.

İlkeler

MADDE 3. — Parti grubu, Parti Tüzüğü, Parti Programı, Seçim bildirgesi ve Kurultay kararları ve Grup Başkanlık Divanı tarafından alınan kararlar doğrultusunda çalışmalar yapan bir organdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Grup Organları, Seçimleri, Görev ve Yetkileri

Grup Organları

MADDE 4 Partı Grubunun organları şunlardır :

- a) Grup Genel Kurulu,
- b) Grup Başkanı,
- c) Grup Başkanvekilleri,
- d) Grup Yönetim Kurulu,
- e) Grup Denetçileri,
- f) Grup Disiplin Kurulu

Grup Genel Kurulu

MADDE 5 — Milliyetçi Hareket Partisi milletvekillerinin tamamından oluşur ve «Grup Genel Kurulu» adıyla toplanır.

Grup Başkanı

MADDE 6 – Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı milletvekili ise, Milliyetçi Hareket Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubunun da başkanıdır

Genel Başkan milletvekili değilse, en yaşlı üyenin başkanlığında ve en genç iki üyenin yazmanlığında, her yasama yılında ve gerektiğinde üyeleri arasından, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile Grup Başkanı seçilir.

İlk iki oylamada sonuç alınamazsa, üçüncü oylamada en çok oyu alan iki aday arasında yapılan oylamada en çok oyu alan seçilmiş olur.

Yasama yılında seçilen Grup Başkanının süresi o yasama yılı olup sonrasındaki seçilen, kalan süreyi tamamlar.

Grup Başkanı, Genel Başkanla bağlı olarak çalışır.

Grup Başkanvekilleri

MADDE 7. — Grup Genel Kurulu; her yasama yılı başında, o yasama yılı için Grup Başkanının başkanlığında toplanarak üye tamsayısının salt çoğunluğu ile iki asil, iki yedek Grup Başkanvekilini seçer. İlk iki oylamada sonuç alınamazsa üçüncü oylamada en çok oyu alan iki aday seçilmiş olur. Başkanlık divanının iki üyesi, Grup Yönetim Kurulu üyelerinden oluşur.

Grup Başkanvekillerinin Görev ve Yetkileri

MADDE 8. — a) Grup Başkanına yardımcılık ve vekâlet ederler.

b) TBMM içinde ve dışında Grubun tabî sözcüsüdürler.

c) Grup Başkanvekilleri arasındaki görev bölümü, Grup Başkanı tarafından yapılır.

d) Genel Başkanın olmadığı zamanlarda Grup Başkanvekillerinden biri vekâleten Grup Yönetim Kuruluna başkanlık eder.

Grup Yönetim Kurulu

MADDE 9. — Grup Genel Kurulu, her yasama yılı başında, o yasama yılı için 6 adet asil, üç adet yedek olmak üzere grup yönetim kurulu üyesi seçer.

Böylece Grup Başkanı ve 6'sı üye, 2'si Grup Başkanvekili olmak üzere Grup Yönetim Kurulu oluşmuş olur.

Grup Yönetim Kurulu, Grup Başkanvekillerinin katılımıyla toplanır. Dilediğinde Grup Başkanı toplantılara katılır ve başkanlık eder. Kararlar katılanların salt çoğunluğuyla alınır.

Grup Yönetim Kurulunun Görevleri

MADDE 10. — a) Grup Parti Tüzüğü ve Grup İçyönetmeliğince verilen görev ve yetkileri yerine getirmek,

- b) Grup Genel Kurullarının gündemini hazırlamak,
- c) Grupça ele alınmasına gerek görülen konularda Grup Üyelerine önerge, teklif ve rapor hazırlamak,
- d) Grup üyelerince Yönetim Kuruluna yöneltilen sözlü ve yazılı soruları Grup Genel Kurulunda cevaplamak,
- e) Gerekli görülen hususlarda yurt içinde veya dışında araştırma ve incelemelerde bulunmak üzere görevlendirmelerde bulunmak,
- f) Grubun bütçe kesin hesabını düzenlemek, Genel Kurulun olurlarına sunmak ve bütçeyi uygulamak,
- g) Grup Başkanının belirlemediği durumlarda TBMM komisyonlarında grup adına aday göstermek,
- h) Meclis gündemine giren konularda gerektiğinde önceden grup sözcülerini seçmek,
- ı) TBMM Komisyonlarında başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtiplerin partilere dağılımı konusunda -gerekliyorsa- oteki siyasî parti gruplarıyla anlaşmalar yapar
- ı) Grup üyelerinin Meclis araştırması, genel görüşme önergeleri ile yasa önerilerini inceler ve TBMM'ne sunulmasına; basına açıklanmasına karar verir.

Grup Denetçileri

MADDE 11. — Grup Genel Kurulu üyeleri arasından iki kişinin seçilmesiyle oluşur ve süreleri Yönetim Kurulu üyelerinin süresi kadardır.

Grup Denetçilerinin Görev ve Yetkileri

MADDE 12. — a) Grubun gelir - giderlerinin grup bütçesine uygunluğunu denetler.

b) Görev süreleri sonunda raporlarını Grup Genel Kuruluna sunar.

c) Bu rapor üzerine açılan görüşmeler sonunda Grup Yönetim Kurulunun ıbrazi konusu kararlaştırılır.

Grup Disiplin Kurulu

MADDE 13. — Grup Genel Kurulunca 5 asil 3 yedek üyenin seçimiyle oluşur.

Görev süreleri Yönetim Kurulu üyelerinin süreleri kadardır.

Grup Disiplin Kurulu üyeleri parti içinde başka görevlerde bulunamaz.

Grup Disiplin Kurulunun Görevleri

MADDE 14 — a) Grup Disiplin Kurulu, ilk toplantısında en yaşlı uyenin başkanlığında toplanır ve bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir de kâtip üye seçer

b) Grup Disiplin Kurulu, Grup üyelerinin Parti tüzüğüne, programına, seçim beyannamesine, büyük kongre kararlarına; Grubun bağlayıcı kararlarına, bu İç Yönetmelik hükümlerine; Parti ve Grubun haysiyet ve şerefine uymayan ve Grup başkanını basın nezdinde tenkîtte bulunma hallerinde ilgililerin durumlarını inceler ve karara bağlar.

c) Grup Disiplin Kurulu kendisine havale edilen işi, başkanın çağrısı üzerine 5 gün içinde toplanarak, ilgilinin 10 gün içinde savunması alındıktan sonra en geç 30 gün içinde karara bağlar.

Toplantı üye tamsayısının yarısından bir fazlası ile olup hazır bulunanların çoğunluğu ile karar verilir. Tahkikatta bilgi alma, niyabet yolundan yararlanmak, sözlü ve yazılı savunma dışında ilgili çevrelerden yazılı - sözlü bilgi toplayarak sonuç çıkarma yolları benzerlerinden yararlanılır

Disiplin Cezaları

- MADDE 15. — a) Uyarma,
b) Kınama,
c) Gruptan üç birleşime kadar geçici olarak çıkarma,
d) Gruptan 2 aya kadar çıkarma,
e) Gruptan geçici ihraç.

Parti Tüzüğü ve bu İç Yönetmelik hükümlerine göre takibata neden olan olayın mahiyetine göre cezalarda sıra takibi gözetilmeyebilir.

(c), (d) ve (e) fıkralarındaki cezalar müşterek Disiplin Kurulunca verilir.

Cezalar sevk yazısındaki istekten fazla olamaz.

Müşterek Disiplin Kurulu

MADDE 16. — Müşterek Disiplin Kurulu Merkez Disiplin Kurulu ile TBMM Grup Disiplin Kurulunun bir araya gelmesiyle oluşur.

Merkez Disiplin Kurulunun başkanı, başkanvekili ve sekreteri, Müşterek Disiplin Kurulunun başkanlık divanını teşkil eder.

Merkez disiplin kurulu üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve hazır bulunanların çoğunluğu ile karar verir.

TBMM partili üyelerinin Meclis ve Meclisteki Parti grupları parti tüzüğü ve programına aykırı davranışlarından ötürü takibat, müşterek Disiplin Kurulunca ve Merkez Disiplin Kurulu usullerine uygun olarak yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Grup Genel Kurulunun Çalışma Şekil ve Usulleri

Toplantılar

MADDE 17. — a) Grup Genel Kurulu, Grup Yönetim Kurulu tarafından tespit edilen gün ve saatte mutlak olarak her hafta toplanır.

Bunun dışında, Genel Başkanın, Grup Başkanının veya Grup Başkanvekillerinden birinin, Grup Yönetim Kurulunun veya grup üyelerinden en az beşte birinin yazılı isteği üzerine de grup genel kurulu toplanır.

b) TBMM ara verme veya tatilde bulunduğu zamanlarda da (A) fıkrasının 2 nci paragrafında yazılı

olduğu şekilde, vuku bulan davet ve istek üzerine grup Genel Kurulu olağanüstü toplantı yapar. Olađanüstü toplantılarda, sadece daveti yapanların belirledikleri gündem görüşülür.

c) Her hafta yapılması belirlenmiş toplantılar dışındaki toplantılar mutlak vasıtalarla duyurulur.

Grup Genel Kurulunda Başkanlık Divanı Teşkilii

MADDE 18. — a) Grubun Genel Kurul toplantılarına grup başkanı veya başkanvekilllerinden sıra ile biri başkanlık eder. Sırası gelenin mazereti halinde, diğer başkanvekili başkanlığı üstlenir.

b) Grup Yönetim Kurulundan sıra ile belirlenen iki kişi, Başkanlık Divanında üye sıfatı ile yer alır. Bunların sırası ve süresi Grup Yönetim Kurulu kararı ile tespit edilir. Sırası gelenin mazereti halinde, daha sonraki görevi üstlenir.

Toplanma ve Karar Nisabı

MADDE 19. — a) Grup Genel Kurulunun toplanma nisabı, grup üye tam sayısının salt çoğunluğudur.

b) TBMM'nin Genel Kurul toplantıları sırasında yapılması zorunlu olan Grup Genel Kurulu toplantıları hazır bulunanlarla açılabilir. Bunun takdiri Grup Başkanına yoksa Başkanvekillerinden birine aittir.

c) Aksi belirtilmemiş bulunan hallerde Grup Genel Kurulu hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğu ile karar alır.

Grup Genel Kurulu toplantısında, toplantı nisabının kalmadığının tesbiti halinde, toplantıya Divan Başkanı tarafından makul bir süre ara verilebilir. Ertelenmeye rağmen çoğunluk sağlanamazsa toplantı yapılmaz.

Görüşmelerin Gizliliği

MADDE 20. — Grup Genel Kurulu, Yönetim Kurulu ve Disiplin Kurulu toplantılarında görüşmeler gizli olarak yapılır.

Grup Genel Kurul toplantıları, Yönetim Kurulunun teklifi ve Genel Kurulun kararı ile açık olarak da yapılabilir.

Tutanaklar

MADDE 21. -- a) Grup Genel Kurul toplantılarının tutanakları, aynen veya özet olarak Divan üye-

leri veya yeminli stenograflar tarafından tutulur veya ses bandına alınır ve başkanlıkça saklanır.

b) Gizli toplantıların tutanakları veya ses bantları Genel Başkan, Partili Bakanlar ve Partili Milletvekilleri tarafından okunabilir ve dinlenebilir. Milletvekili olmayan, Merkez Karar ve Yönetim Kurulu üyeleri ve Merkez Disiplin Kurulu üyelerinin bu tutanak ve ses bantlarını okuyabilmeleri ve dinleyebilmeleri ancak, Grup Yönetim Kurulunun kararı ile mümkündür. Bu tutanaklar, Yönetim Kurulunun teklifi ve Grup Genel Kurulunun kararı ile yayımlanabilir.

c) Grubun toplantıları hakkında basınla temasa ve gerekli bilgileri vermeğe, Grup Başkanı, Grup Başkanvekilleri ve Grup Basın Sözcüsü münferiden veya birlikte yetkilidirler.

Karar Defteri

MADDE 22. — Grup Genel Kurulu, Yönetim ve Disiplin Kurulları toplantılarında alınacak kararlar, her kurul için ayrı ayrı tutulacak karar defterine tarih ve numara sırasıyla yazılır. Tutanaklar hakkındaki gizlilik hükümleri bu defterler içinde geçerlidir.

Görüşme Konuları

MADDE 23. — Grup Genel Kurulunda, Anayasa ve Siyasî Partiler Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere, grubun yetkisi dahiline giren ve Genel Başkan, Grup Başkanı veya Başkanvekilleri, Grup Yönetim Kurulu, Grup Başkanı veya Merkez Karar ve Yönetim Kurulu, Partili Başbakan ile Bakanlar tarafından teklif edilen konular ve bu içyönetmelik gereğince gündeme alınması gereken diğer hususlar, görüşülür ve karara bağlanır.

Gündem

MADDE 24. — Grup Genel Kurulu toplantılarında görüşmeler önceden hazırlanarak en az bir gün önce üyelere dağıtılmış olan gündem üzerinde yapılır. Acele hallerde, TBMM toplantıları sırasında yapılan Grup Genel Kurul toplantılarında bu hüküm uygulanmaz. Ancak, gündem en geç toplantının başında Grup üyelerine duyurulur.

Bir konunun gündeme alınmasını isteyen grup üyesi, bir önerge ile Yönetim Kuruluna başvurur. Yönetim Kurulu uygun görürse, bu önergeyi gelecek ilk toplantının gündemine alır. Uygun görmezse ve önerge sahibi

itiraz ederse, gelecek ilk toplantıda önerge gündemdişı olarak, Genel Kurula sunulur ve Genel Kurul önergenin gündeme alınıp alınmaması hakkında işaret oyu ile karar verir. Genel Kurulun önergenin gündeme alınmasına karar vermesi halinde, önerge bir sonraki toplantı gündemine alınır.

Görüşme Usulü

MADDE 25. — Grup görüşmelerinde Başkan dan söz alma suretiyle konuşulur. Genel Başkan, Grup Başkanı, Grup Başkanvekilleri, Genel Başkan Yardımcıları, Genel Sekreter, Partili Başbakan ve Bakanlar Kurulu uyeleri, Grup Yönetim Kurulu Sözcüsü ve görüşülen konu, Grup komisyonlarından birinin raporu ise, o komisyonun başkanı ve sözcüsü sıraya ve zaman kayıtlamalarına tabi olmaksızın söz alabilir.

Gündemdişı Konuşmalar

MADDE 26. — Toplantı açılınca, geçmiş toplantının tutanak özetinin okunmasından sonra, gündemdişı söz istenildiğinde, Başkan söz verip vermeyeceğini takdir eder.

Gündemdişı söz isteği, geçmiş tutanak üzerinde ise söz verilir. Geçmiş tutanak hakkındaki, gündemdişı konuşmalar beş dakikadan fazla olamaz.

Gündemdişı acele bir konu üzerinde konuşmak isteyen en çok üç grup üyesine başkanlığın takdiri ile onar dakikayı geçmemek üzere söz verilir.

Partili hükümet adına, partili Başbakan veya Bakanlardan biri tarafından veya bir karma hükümete dahil bulunan, Partili Bakanlar adına bir Bakan tarafından veya bir Partili Bakan tarafından, veyahut Grup İdare Kurulu, veya Merkez Karar ve Merkez Yönetim Kurulu adına, bu kurulların bir üyesi tarafından Genel Başkan veya Genel Başkan Yardımcıları tarafından yapılacak gündemdişı konuşmalar, yukarıdaki fıkrada yer alan kayıtlamalara tabi olmaksızın ve diğer gündemdişı konuşmalardan önce yapılır.

Gündem ve Usul Hakkındaki Söz

MADDE 27. — Gündem hakkında söz istekleri ile görüşmeye mahal olmadığı veya iç yönetmelik hükümlerine uymaya davet ile takdim veya tehir talepleri öncelikle dikkate alınır. Böyle bir teklif yapıldığı takdirde, en fazla aleyhte iki ve lehte iki grup üyesine

beşer dakikayı geçmemek üzere söz verilir. Başkan konuyu, Genel Kurulun oyuña sunup sunmayacağını takdir eder.

Grupta Söz Serbestliđi

MADDE 28. — Grup toplantılarında grup üyeleri görüşme konuları üzerindeki söz ve oyların tamamıyla serbest olup, fikirlerini kayıtsız şartsız söyleyebilirler. Bir konunun görüşülmesinde en az iki grup üyesi konuşmadıkça, yeterlik önergesi oylanamaz. Yeterlik önergesi verilmesi halinde önce okunur, sonra, istenirse bir lehte, bir de aleyhte 2 kişiye söz verilir. Sonra oylamaya geçilir.

Oylama Usulleri

MADDE 29. — Grup Genel Kurulunda, milletvekillerini bağlayıcı nitelikteki konulardaki oylama, gizli yapılır. Diğer kararlar işaret oyu ile alınır. Ancak, işaret oyuna tabi kararlarda 10 üye tarafından yazılı olarak istenirse açık oya başvurulur.

Grup Görüşmelerinin Düzeni

MADDE 30. — Grup Genel Kurulunda söz kesmek, sükuneti bozmak ve şahsiyet yapmak yasaktır. Bu yasağa

uymayan üyeye Başkan ikazda bulunur. Bir defa ikaza uğrayan grup üyesi açıklamada bulunmak isterse toplantı sonunda kendisine söz verilir. Kürsüdeki üyenin sözü Başkan tarafından ancak, iç yönetmeliğe uymaya ve konuya davet maksadıyla kesilebilir.

Bir toplantıda iki defa ikaza uğrayan grup üyesinin o birleşimin sonuna kadar söz söylemekten yasaklanmasına Genel Kurul Başkanının teklifi üzerine görüşmesiz işaret oyu ile karar verilebilir.

Aynı toplantıda iki defa, ikaza uğradığı halde bunu gerektiren hareketlerden vazgeçmemek, Grup Genel Kurulunda, gürültüye sebep olmak ve grup üyelerinden bir veya birkaçını tezyif, tahkir ve tehdit etmek hâllerinde, bu fiili işleyen üye, Başkanın önerisi üzerine görüşmesiz olarak işaret oyu ile Genel Kurulca toplantıyı terk etmeye davet olunabilir. Oylamaya geçilmeden önce ilgili üye bizzat veya bir başkası vasıtasıyla açıklamada bulunmak isterse açıklamasına izin verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Grup Üyelerinin Yükümlülükleri

Devam Mecburiyeti

MADDE 31. — Grup üyeleri, Meclisin ve grubun genel kurullarının, seçildikleri Meclis Komisyonlarının çalışmalarına ve grup yönetim kurulunca görevlendirildikleri grup komisyonlarının toplantılarına devam etmeye mecburdurlar.

Yönetim Kurulu; Grup üyelerini Meclis Genel Kurulunun ve komisyonların belli toplantılarında bulunmaya mecbur tutabilir ve bu kararlarını üyelere uygun şekilde duyurur. Bu takdirde, ilgili üye, katılması zorunlu kılınan toplantıya, haklı özür bildirmesi dışında, hiçbir sebeple katılmamazlık edemez.

Birinci ve ikinci fıkralardaki toplantıların herbirine özürsüz olarak ayda üç defa katılmayan üyeye, Grup yönetim kurulunca yazılı uyarı yapılır.

Grup Üyelerinin İzinliliği

MADDE 32. — Grup üyeleri, Meclis toplantı halinde iken, özürlü olarak üç günden fazla ayrılacaklar ise Grup Başkanvekillerine bilgi verirler. Üyeler, grup başkanvekillerine bilgi vermeksizin, Meclis Başkanlığından izin talep edemezler. Hükümetteki, Parti kademesindeki veya Gruptaki görevi sebebiyle devam mecburiyetine uymayanlar, bu maddedeki kayıtlamalara tabi değildirler.

Söz Alma ve Oy Kullanma Usulü

MADDE 33. — Meclis Genel Kurulunda ve Komisyonlarındaki görüşme ve oylamalarda grup üyeleri, parti programını, Büyük Kongrenin genel nitelikteki bağlayıcı kararlarını, bağlayıcı seçim beyannamelerini, grubun bağlayıcı kararlarını yürütmek, bunlara uymak ve bunları desteklemek mecburiyetinde oldukları gibi, Meclis Genel Kurulu ve komisyonlarında yapılacak seçimlerde de grup adına gösterilecek adayların seçilmesini sağlamakla yükümlüdürler.

Grup üyeleri, grubun genel kurul toplantıları dışında; parti tüzüğüne, programına, Büyük Kongrenin genel nitelikteki bağlayıcı kararlarına, bağlayıcı seçim

beyannamesine ve grubun yetkili organlarının bağlayıcı kararlarına uyulmamasını teşvik edici, beyan, yayın ve hareketlerde bulunamazlar.

Grup Genel Kurulunda bağlayıcı karar konusu yapılmamış meselelerin Meclis Genel Kurulu ve komisyonlarında görüşülmesi sırasında, grup üyeleri, konuşmalarında ve oylarında serbesttirler. Meclisteki görüşmelerde Grup Başkanı, Başkanvekilleri veya Grup Yönetim Kurulunca sözcülük görevi verilmiş üyelere başkası, grup adına konuşamaz.

Her üye, Meclis Genel Kurulu ve komisyonlarında, Grup Genel Kurulunun bağlayıcı kararlarının gösterdiği yönde oy kullanmak ve genel kurul toplantısına katılmak mecburiyetindedir.

Grup Genel Kurulunca alınan kararlar, partili Başbakan ve Bakanlar tarafından savunulur ve yürütülmesine çalışılır.

Bağlayıcı Grup Kararlarına Uyuma Mecburiyeti

MADDE 34. — Grup Genel Kurulunun bağlayıcı kararlarının alındığı toplantıda hazır bulunmama veya alınan karardan haberdar olmama halleri, bağlayıcı grup kararına uymamanın özürü olamaz.

Kanun ve İçtüzük Teklifi Verilmesinde ve Gündem dışı Konuşmalarda Usul

MADDE 35. — Grup üyeleri TBMM Başkanlığına vermek istedikleri kanun tekliflerini, gerekçesiyle birlikte tam olarak, Grup Başkanlığına yazıyla tevdi ederler. Bu kanun teklifleri ayrı bir deftere kaydedilir ve 'bir sayı alır.

Başkanlık, bu kanun tekliflerini Grup Yönetim Kuruluna sunar. Grup Yönetim Kurulu, kanun teklifinin Grup Başkanlığına tevdi tarihinden en çok 15 gün içinde bir karar vererek bu kararını yazı ile ilgili üyeye bildirir. Aksi takdirde, teklif sahibi üye kanun teklifini doğrudan doğruya TBMM Başkanlığına verebilir.

Grup Yönetim Kurulu, kanun teklifinin partiye veya gruba zararlı olacağı, parti veya grubun bu konudaki bağlayıcı karar ve tebliğlerine aykırı düşeceği gerekçesiyle, TBMM Başkanlığına verilmesinin uygun olmayacağı mütalâasında bulunabilir. Bu takdirde kanun teklifi sahibinin keyfiyetin kendisine yazı ile bildirilmesini takip eden bir hafta içinde, yazı ile itiraz hakkı vardır. İtiraz halinde konu Grup Genel Kurulu

lunun ilk toplantısında gündeme alınır ve konu hakkında kesin karar verilir.

Üyelerin Grup Başkanlığına verecekleri kanun teklifleri, Grup Başkanının onayı alınmadan basında da açıklanamaz.

Meclis Genel Kurullarında ve komisyonlarında, kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi esnasında, grup üyelerince verilecek önergeler bahis konusu olduğunda oturum esnasında ortaya çıkan acele hâllerde, o konuda grubun bağlayıcı kararı varsa, önerge sahibi önergesini vermeden önce görüşme konusu üzerinde grup sözcülüğü yapan üye ile, ayrı bir grup sözcüsü yoksa, Grup Başkanı veya Başkanvekillerinden birisi ve komisyon oturumunda da komisyon grubu başkanı ile görüşür. Muvafakat edilmediği takdirde, bahis konusu önerge o oturumda verilmez. O oturumdan sonra aynı birleşimde, önergenin verilmesi imkânı hâlâ mevcutsa, önerge sahibi, önergesini vermekte ısrar ediyorsa, durum en kısa zamanda Grup Genel Kurulunun tasvibine arz olunur.

Yasama Meclisi İçtüzüğü teklifleri ve grup üyeleri TBMM'deki yapacakları gündem dışı konuşmalarda da bu madde hükümleri uygulanır.

TBMM'de Genel Görüşme, Meclis Araştırması Açılması

MADDE 36. — Grup üyelerinin Meclis'de genel görüşme ve meclis araştırması açılmasına ilişkin teklifleri hakkında, 35 inci madde hükümleri uygulanır.

Grup üyelerinin, Meclis'de belli bir konuda araştırma komisyonu kurulmasına ilişkin önerileri hakkında 1 inci fıkra hükümleri uygulanır.

TBMM'de Soru Vesair Önergeler Hakkında Usul

MADDE 37. — Meclise verilecek soru önergeleri ile, bu iç yönetmelikte ayrıca düzenlenmemiş sair önergeler için, önerge sahibi, Grup Başkanına veya Başkanvekillerine danışır. Grup Başkanı veya Başkanvekillerinin uygun bulmaması halinde önerge sahiplerinin bu karara karşı Grup Genel Kuruluna itiraz hakkı vardır. Önerge sahibinin itirazı yönetim kurulunca görüşüldükten sonra, ilk grup toplantı gündemine alınır ve Grup Genel Kurulunun alacağı karara göre hareket olunur. Bu konularda, önerge sahiplerinden bir kişi ile grup yetkilisi bir kişi dinlendikten sonra karar verilir.

Grup Başkan ve Başkanvekillerinden önerge hakkında görüşlerini bir hafta içinde bildirmemeleri ha-

linde, önerge sahibi önergesini TBMM Başkanlığına verebilir.

Gensoru ve Güvenoyu

MADDE 39. — Anayasanın 99 uncu maddesi gereğince, gensoru önergesi verilmesi, gensoru açılması ve güvenoyu hakkında görüşme yapılması ve bunlar hakkında bağlayıcı karar alınması yetkisi Grup Genel Kuruluna aittir.

Partili milletvekilleri tarafından hükümet veya bir Bakan hakkında gensoru açılması için verilecek önergeler, Grup Yönetim Kurulunca Genel Kurul gündemine alınır. Bu konuda Yönetim Kurulunun görüşü de alınmak suretiyle Grup Genel Kurulunca verilecek karar kesindir.

Seçimlerin Yenilenmesi ve Dönemin Uzatılması

MADDE 39. — Anayasanın 77 nci maddesi gereğince seçimlerin yenilenmesi veya 78 inci maddesi uyarınca, seçimlerin bir yıl geriye bırakılması konularında TBMM'nce, alınacak kararlar hakkında, yukarıdaki 28 inci madde hükümleri uygulanır. Ancak, bu konularda grup, Merkez Yürütme Kurulunun görüş ve muvafakatını almadan bir karar ittihaz edemez.

Birlikte Oturma

MADDE 40. — Grup üyeleri TBMM toplantılarında toplu bir halde otururlar.

Grup Başkanı, Grup Başkanvekilleri, Grup Yönetim Kurulu üyeleri, Genel Başkan Yardımcıları ile Genel Sekreter Meclis Genel Kurulunda çabuk görüşme ve danışma imkânını sağlayacak şekilde, Grup Yönetim Kurulunca kendilerine ayrılan yerlerde otururlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Grup ve Hükümet İlişkileri

Hükümet Kurma ve Hükümete Katılma

MADDE 41. — Partili Başbakan ve Bakanlar Grubun güvenine dayanırlar.

Hükümet kurmaya veya bu yolda temaslarda bulunmaya memur edilen grup üyesi, bu konuda harekete geçmeden önce Grup Genel Kurulunun mütalâasını almaya mecburdur.

Hükümet kurmaya, koalisyonlara katılmaya veya hükümetten yahut koalisyonlardan ayrılmaya karar

verme yetkisi Parti Meclis Grubunun ve Merkez Yürütme Kurulunun ortak toplantısında kararlaştırılır.

Bakanları, partili Başbakan seçer.

Başbakan, veya yoksa Bakanlar, hükümet programı TBMM'de okunmadan önce bu programı Grup Genel Kuruluna sunarlar. Yapılan görüşmeden sonra oylamaya başvurulur.

Grup, bu programı tasvip etmediği takdirde, program MYK ile ortak yapılacak toplantıda ele alınır.

Bir karma hükümetteki Parti üyeleri, Grup Genel Kurulunun kararı ile, Bakanlar Kurulundan bir arada çekilmeye davet edilirse, çekilmeye mecburdurlar. Bu konudaki görüşme Grup Genel Kurulunca yapılır.

Grupta Güven İsteme

MADDE 42. — Partili hükümetçe veya Partili Başbakan veya Bakanlarca herhangi bir mesele üzerinde, Grup Genel Kurulunda güvenoyu görüşmesi açılması istenirse, bu görüşme ilk toplantıda yapılır.

Güvenoyu görüşmesi sırasında partili Başbakan tarafından, Partili Bakanlar adına veya teker teker,

Partılı Bakanlar tarafından yapılan açıklama üzerinde toplantının sonunda açık oylama yapılır. Guvensizlik oyu grubun salt çoğunluğu ile verilir. Gruptan güven oyu alamayan partılı hükümet, Partılı Başbakan, Partılı Bakanlar veya Partılı Bakan derhal çekilmek zorundadırlar. Guvensizlik oyunun verilmemiş olması, güvenoyu verildiği anlamına gelir.

Grupta Gensoru

MADDE 43 Partılı Milletvekillerinin 1/5'ı tarafından, Partılı Bakanlar Kurulu, Partılı Başbakan veya Partılı Bakanlar hakkında gensoru görüşmesi açılması gruptan istenebilir. Bu istem, Grup Genel Kurulunun ilk birleşimin gündemine alınır ve görüşülür. Bu görüşmede, onergedeki birinci imza sahibi milletvekili ile hükümet veya partılı Bakanlar adına bir Bakan veya ilgili Bakandan başkası konuşamaz. Oylama bahis konusu görüşmeden hemen sonra yapılır. Gensoru açılmasına karar verilirse, onerge grubun iki gün sonraki birleşimin gündemine alınır ve görüşülunceye kadar gündemde kalır. Gensoru görüşmesi sırasında Partılı Başbakan, Partılı Bakanların adına bir Bakan veya ilgili Partılı Bakan tarafından gerekçeli güven oyu isteminde bulunmamış veya milletvekilleri tarafından ge-

rekçeli güvensizlik önergeleri verilmemişse görüşmenin sonunda Başkanlık, Partili Başbakana, Partili Bakanlara veya ilgili Partili Bakana grubun güveninin bildirildiğini belirterek görüşmeleri kapatır.

Gensoru görüşmesi sırasında Partili Başbakan, Partili Bakanlar adına hareket eden, bir Bakan veya ilgili Bakan tarafından gerekçeli güven oyu isteminde bulunmuşsa bu istem güvensizlik önergeleri dikkate alınmaksızın derhal oylanır.

Güvensizlik oyu, grup üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir. Oylama sırasında, toplantı nisabı mevcut değilse, güvenoyu verildiği anlamına gelir.

Güvenoyu alamayan partili hükümet, Partili Bakanlar veya ilgili Partili Bakan derhal çekilmek zorundadır.

Grupta Hükümetle İlgili Genel Görüşme

MADDE 44. — Grup üyelerinin 1/5'i Grup Genel Kurulunda, herhangi bir mesele üzerinde genel görüşme açılmasını isteyebilirler. Bu talep derhal grup üyelerine duyurulur ve bir sonraki toplantının gündemine alınır. Genel görüşme açılması, Grup Genel Kurulunun

bu önergeyi kabul etmesi ile olur. Bu konuda sadece önergedeki birinci imza sahibi veya onun göstereceği bir diğer imza sahibi, Grup Yönetim Kurulu ve Partili Hükümet veya Partili Bakanlar adına bir Bakan-dan başkası konuşamaz.

Kabul halinde, genel görüşme önergesi bir sonraki toplantının gündemine alınır. Acele hallerde, Partili Başbakanın veya Partili ilgili Bakanların kabulü ile ve Grup Genel Kurulunun kararı ile genel görüşmeye derhal başlanabilir. Genel görüşmede ilgili bütün Partili Bakanlar hazır bulunur.

Grupta Hükümetten sorulan bir sözlü sorunun, genel görüşmeye çevrilmesi, grup üyelerinin 1/10'unun istemi üzerine Grup Genel Kurulunun tasvibine bağlıdır. Tasvip halinde genel görüşme bir sonraki görüşmenin gündemine alınır.

Partili Hükümet, Başbakan veya Bakanlar bir konuda Grup Genel Kuruluna izahat vermek isterlerse, bu istek, gündem dışı olarak yerine getirilir. Yapılacak beyandan sonra, genel görüşme bir sonraki toplantıda kendiliğinden açılır.

Hükümetin gündem dışı olarak veya genel görüşme sırasında veyahut Yönetim Kurulunun aynı şekilde

yaptığı açıklamalar üzerine hükümet veya parti politikasının tasvip edildiğine dair grup kararları alınabilir.

Hükümetten Soru

MADDE 45. — Grup üyeleri herhangi bir mesele üzerinde aydınlanmak için, Partili Bakanlardan bir onerge ile sözlü veya yazılı soru sorabilirler.

Sorunun sözlü olarak cevaplandırılması istenmişse, soru Grup Genel Kurulunda cevaplandırılır. Soru üzerinde yalnız soruya muhatap olan Bakanla, soru sahibi en çok ikişer defa konuşabilirler.

ALTINCI BÖLÜM

Grup İçi Komisyonlar

Komisyon Grupları

MADDE 46. — TBMM komisyonlarına seçilen grup üyeleri o komisyonun partili grubunu teşkil ederler. Komisyonun Partili Başkanı, yoksa Başkanvekili, yoksa sözcüsü, yoksa kâtibi bu komisyon grubunun Başkanıdır. Aksi halde, komisyon grubu, Başkanını kendi üyeleri arasından seçer. Komisyon grupları, ko-

misyon çalışmalarında gerekiyorsa, grup üyelerinin beraber hareket etmelerini sağlayıcı tedbirleri alırlar.

Komisyon grupları aynı zamanda, grup içi ihtisas komisyonlarıdır.

Grup Geçici Komisyonları

MADDE 47. — Grup Yönetim Kurulu veya Genel Kurulu ayrıca, grup içi geçici komisyonlar kurabilir.

Yönetim Kurulunun Gözetimi

MADDE 48. — Yukarıda yazılı komisyonlar, Grup Yönetim Kurulunun gözetimi altında çalışırlar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Mali Hükümler

Bütçe

MADDE 49. — Grubun malî işleri her yasama yılı için, Grup Yönetim Kurulunca taslağı hazırlanıp, Grup Genel Kurulunun tasvibi ile kesinleşen bir bütçe ile yürütülür.

Grup Yönetim Kurulu ilk toplantısında içlerinden birini muhasip üye olarak belirler.

Her yasama yılı sonunda Grup Yönetim Kurulunca hazırlanan kesinhesap özeti Genel Kurulun tasvibine sunulur.

Aidat

MADDE 50. — Partili TBMM üyeleri, Yönetim Kurulunun teklifi üzerine, Grup Genel Kurulunca tespit edilecek aidatı öder.

Bu aidatın, TBMM üyelerine yapılan ödenek ve yolluk ödemelerinden kesilmesi, Grup Yönetim Kurulunun kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi saymanlığından istenebilir.

Denetçiler

MADDE 51. — Grubun malî işlerini denetlemek üzere, her yasama yılı başında Grup Genel Kurulunca iki denetçi seçilir. Denetçiler raporlarını, her toplantı yılı sonunda Grup Genel Kuruluna sunarlar. Bu rapor üzerinde açılan görüşmeler sonunda Yönetim Kurulunun ibrası hususu kararlaştırılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Açıklık Olmayan Haller

MADDE 52. — Bu iç yönetmelikte açıklık olmayan hallerde TBMM'de uygulanan içtüzük hükümleri tatbik edilir.

Yürürlüğe Giriş

MADDE 53. — Bu iç yönetmelik, TBMM Grubunca kabul edilerek TBMM Başkanlığına takdim ile yürürlüğe girer.

Değiştirme

MADDE 54. — Bu iç yönetmelik ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Grubu Genel Kurulunca değiştirilir. Bu konudaki değişiklik teklifleri, Grup üyeleri veya Grup Yönetim Kurulunca verilebilir. Değişiklik teklifleri (5) üyeden kurulu bir komisyonda incelenir. Grup Genel Kurulunda bu komisyonun raporları görüşülür. De-

ğışıklıklar Grup Genel Kurulunca kabul edilerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına takdim ile yururluğe girer

Uygulama

MADDE 55 — Bu iç yönetmelik, Parti Meclis Grubunca yurutulur

GEÇİCİ MADDE 1 — Bu iç yönetmeliğin yururluğe girdiği tarih yasama yılı başlangıcına tesaduf etmediği takdirde, iç yönetmelikte yazılı seçim de dahil olmak üzere, bütün işlemler yapılır ve bu işlemler ilk yasama yılı başlangıcında yasama yılına göre intibak ettirmek suretiyle tekrarlanır.

